

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๒ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. ข้าวพันธุ์ข้าวหอมแม่พญาทองคำ

๒. ข้าวพันธุ์ซีพี 111 (CP111)

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๒ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ลงนาม

(นายจิรากร โกศัยเสวี)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ข้าวพันธุ์ข้าวหอมแม่พญาทองคำ

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายสมเจตน์ แก้วแกมกาญจน์

ที่อยู่ เลขที่ 6/1 หมู่ที่ 12 ซ.สัมฤทธิ์ ถ.กระทิง-หนองบัว ต.วังแซ้ม อ.มะขาม จ.จันทบุรี 22150

โทรศัพท์ 086 139 0093

แหล่งที่มาและประวัติ

นายสมเจตน์ แก้วแกมกาญจน์ เกษตรกรชาวตำบลวังแซ้ม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เล่าว่า ข้าวพันธุ์นี้เป็นข้าวไร่พื้นเมือง เป็นข้าวเจ้าแข็ง เดิมชาวบ้านเรียก “ข้าวญา” พบมีการปลูกในพื้นที่ของที่บ้านตนเองมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตาทายมากกว่า 40 ปีมาแล้ว เนื่องจากมีสรรพคุณทางยา สามารถใช้เป็นยาระบายได้ จึงปลูกในบ้านเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อปี 2551 จึงได้คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดี แข็งแรง และขยายพื้นที่ปลูกเพิ่ม จำนวนผลิตขายเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น โดยตั้งชื่อพันธุ์ว่า “ข้าวหอมแม่พญาทองคำ”

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ข้าวเจ้า ชื่อวิทยาศาสตร์ *Oryza sativa* L.

ลำต้น ต้นสูงประมาณ 130-150 เซนติเมตร ทรงกอตั้งตรง ลำต้นแข็งแรง สีลำต้นม่วงอมดำ ข้อสีเขียว ปล้องสีม่วง

ใบ ใบสีเขียวเข้มขอบม่วง ใบธง 45 องศา ลิ่นสีม่วงดำ ข้อต่อใบสีม่วงดำ การมีขน-มีบ้าง สีของกาบใบสีเขียวขอบม่วง ปลายใบห้อยลง ลิ่นใบสีม่วงดำ 2 แฉก สีหูใบสีม่วงดำ สีข้อปล้องเขียวขอบม่วง สีปล้องเขียวเส้นม่วง

ดอก/รวง สียอดเกสรเพศเมีย (stigma) สีขาว ปลายยอดดอกสีม่วง สีกลีบรองดอกสีเขียวขอบม่วง ปลายดอกสีม่วงเข้ม

เมล็ด เมล็ดข้าวเปลือกสีฟางปลายเมล็ดข้าวเปลือกมีจุดสีดำ เยื่อหุ้มเมล็ดสีม่วงอมดำ ระยะพักตัวของเมล็ดประมาณ 8 สัปดาห์ หางข้าว-ไม่มี

ผลผลิต ประมาณ 500-700 กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะอื่น ๆ

1. เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ 26 พฤศจิกายน เมื่อปลูกตามฤดูนาปี ภาคตะวันออก (ปักดำกลางเดือนมิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม)

2. ปลูกได้ทั้งในสภาพนาและสภาพไร่ โดยปลูกในสภาพไร่เมล็ดจะป้อม มีกลิ่นแรงและสีเข้มกว่า แต่ผลผลิตของข้าวนาจะดีกว่า

ข้าวพันธุ์ข้าวหอมแม่พญาทองคำ

ข้าวพันธุ์ข้าวหอมแม่พญาทองคำ

ข้าวพันธุ์ซีพี 111 (CP111)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล บริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด (นายธีรยุทธ พิทยาอิสรกุล และนายเอี่ยม งามดำรงค์)
 ที่อยู่ เลขที่ 97 ถ.เย็นจิต แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
 โทรศัพท์ 02 675 7517

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์ซีพี 111 หรือ CP111 (สายพันธุ์ KPS5-2-8-1-3-1-2-1) ได้จากการผสม 3 ทาง ระหว่าง ลูกผสมชั่วที่ 1 (PYT14-20) ของข้าวพันธุ์ 301A กับ สายพันธุ์ CP100 เป็นพันธุ์แม่ ผสมกับข้าวสายพันธุ์ KHR20120-12-20-7-4-2-2 ซึ่งได้จากการนำเมล็ดข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี 1 ที่พันธุ์ระยะฟักตัวไปแล้วชักนำให้เกิดการก่อกลายพันธุ์ (Mutation) โดยสารเคมี EMS (Ethylmethane Sulphonate) เป็นพันธุ์พ่อ ที่สถานีวิจัยข้าวลูกผสม ฟาร์มกำแพงเพชร บริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2546 ปลูกลูกผสมชั่วที่ 1 ในฤดูนาปี 2547 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 2 ถึง 8 ในฤดูนาปี 2548 ถึงฤดูนาปี 2551 ทำการศึกษาพันธุ์และเปรียบเทียบผลผลิตในฤดูนาปี 2553 ถึงฤดูนาปรัง 2553 ที่สถานีวิจัยข้าวลูกผสม ฟาร์มกำแพงเพชร บริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร และแปลงทดสอบจังหวัดนครสวรรค์ พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ ในฤดูนาปี 2553

ตาราง สรุปลำดับขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ข้าว CP111

ปี/ฤดู	งานปรับปรุงพันธุ์	รหัสวิจัย
2003B/ปี 2546	ผสมระหว่างข้าวลูกผสม PYT14-20 (301A/CP100) กับสายพันธุ์ KHR20120-12-20-7-4-2-2	
2004A/ปี2547	ปลูกลูกผสม F1 (PYT14-20/ KHR20120-12-20-7-4-2-2) คัดเลือกได้ 2 lines	KPS5
2004B/ปรัง2547	ไม่ได้ปลูกคัดเลือก	
2005A/ปี2548	ปลูก F2 คัดเลือก line ที่ 2	KPS5-2
2005B/ปรัง2548	ปลูก F3 คัดเลือก line ที่ 8	KPS5-2-8
2006A/ปี2549	ปลูก F4 คัดเลือก line ที่ 1	KPS5-2-8-1
2006B/ปรัง2549	ปลูก F5 คัดเลือก line ที่ 3	KPS5-2-8-1-3
2007A/ปี2550	ปลูก F6 คัดเลือก line ที่ 1	KPS5-2-8-1-3-1
2007B/ปรัง2550	ปลูก F7 คัดเลือก line ที่ 2	KPS5-2-8-1-3-1-2
2008A/ปี2551	ปลูก F8 คัดเลือก line ที่ 1	KPS5-2-8-1-3-1-2-1

หมายเหตุ

งานวิจัยและปรับปรุงพันธุ์ทำที่ฟาร์มกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

ฤดู A ช่วงปลูกประมาณเดือน มกราคม – พฤษภาคม

ฤดู B ช่วงปลูกประมาณเดือน กรกฎาคม – พฤศจิกายน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท

1. ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและลักษณะทางการเกษตร

ประเภทของข้าว	ไม่ไวต่อช่วงแสง
อายุถึงวันออกดอก 50 %	82 วัน
อายุการเก็บเกี่ยว	118 - 120 วัน
ลำต้น	
ทรงกอ (ระยะออกดอก 50 %)	กอตั้ง
ความสูง (หลังออกดอกแล้ว 20-25 วัน วัดถึงปลายรวง)	130 - 139 เซนติเมตร
สีของปล้อง (ระยะออกดอก 50 %)	เหลืองอ่อน
ความแข็ง (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	แข็งมาก
ใบ	
สีของแผ่นใบ (ระยะแตกกอเต็มที่)	เขียว
สีของกาบใบ (ระยะแตกกอเต็มที่)	เขียว
มุมปลายใบ (ระยะแตกกอเต็มที่)	ตั้งตรง
การมีขนบนแผ่นใบ(ระยะแตกกอเต็มที่)	มีขน
ความยาว (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	54 เซนติเมตร
ความกว้าง (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	1.5 เซนติเมตร
การแก่ของใบ (ระยะเก็บเกี่ยว)	ใบแก่ช้า
ลินใบ : (ระยะแตกกอเต็มที่)	
สี	สีขาว
รูปร่าง	มี 2 ยอด
ความยาว	16 มิลลิเมตร
หูใบ	เขียวอ่อน
ข้อต่อใบ	เขียวอ่อน
ใบธง : (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	
มุมใบธง	ตั้งตรง
ความยาว	45 เซนติเมตร

ความกว้าง	1.8 เซนติเมตร
รวง	
ความยาว (ระยะเก็บเกี่ยว)	26-30 เซนติเมตร
ลักษณะรวง (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	ค่อนข้างแน่น
การแตกกระแฉ่ (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	ระแฉ่ถี่
การยี้ดของคอรวง (หลังออกดอก 20 -25 วัน)	คอรวงยาว
จำนวนเมล็ดดีต่อรวง (ระยะเก็บเกี่ยว)	131 เมล็ด
การติดเมล็ด (ระยะเก็บเกี่ยว)	71-75 เปอร์เซ็นต์
การร่วงของเมล็ด (ระยะเก็บเกี่ยว)	ร่วงยาก
การนวด (ระยะเก็บเกี่ยว)	ปานกลาง
จำนวนรวงต่อกอ	6-10 รวง
ดอก : (ระยะออกดอก 50 %)	
สีของยอดเกสรตัวเมีย	ขาว
สีของปลายยอดดอก	ขาว
เมล็ด : (ระยะหลังเก็บเกี่ยว)	
หางข้าว	ไม่มี
สีของยอดเมล็ด	สีฟาง
ขนบนเปลือกเมล็ด	ขนสั้น
ความยาวกลีบรองดอก	สั้น
สีของกลีบรองดอก	ฟาง
ระยะพักตัว	6 สัปดาห์

2. คุณภาพเมล็ด

2.1 คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ

สีของเปลือกเมล็ด	สีฟาง
สีของข้าวกล้อง	ขาว
ชนิดของข้าว	ข้าวเจ้า
การเป็นท้องไข	น้อย
ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก	ยาว 10.07 มิลลิเมตร
	กว้าง 2.39 มิลลิเมตร
	หนา 2.06 มิลลิเมตร
ขนาดของเมล็ดข้าวกล้อง	ยาว 7.36 มิลลิเมตร
	กว้าง 2.14 มิลลิเมตร
	หนา 1.84 มิลลิเมตร

ขนาดของเมล็ดข้าวขาว	ยาว	7.10 มิลลิเมตร
	กว้าง	2.07 มิลลิเมตร
	หนา	1.79 มิลลิเมตร
รูปร่าง (ข้าวกล้อง)	ค่อนข้างอ้วน	
น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด		28 กรัม

2.2 คุณภาพการสี

ข้าวเต็มเมล็ดและข้าวตัน	63 เปอร์เซ็นต์
แกลบ	23 เปอร์เซ็นต์
รำ	6 เปอร์เซ็นต์

2.3 คุณภาพเมล็ดทางเคมีและคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน

ปริมาณอมิโลส	28 เปอร์เซ็นต์
--------------	----------------

3. ลักษณะเด่น

- 3.1 ให้ผลผลิตสูงเฉลี่ย 850 กิโลกรัมต่อไร่
- 3.2 ลำต้นแข็งแรง ทนต่อการหักล้ม
- 3.3 ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

4. พื้นที่แนะนำ

พื้นที่นาชลประทานที่เกษตรกรมีความพร้อมและดินอุดมสมบูรณ์

ข้าวพันธุ์ซีพี 111 (CP111)

ข้าวพันธุ์ซีพี 111 (CP111)